

Svar på Juha Järäs, Juha Suoniemis, Mika Niikkos, Kai-Ari Lundells och 15 andra ledamöters motion om elektroniska hinder för att trygga den lätta trafiken

TeA/HW/HH-S/AP

VD/1573/00.02.00.03/2025

Juha Järä, Juha Suoniemi, Mika Niikko, Kai-Ari Lundell och 15 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”I Myrbacka kör man på Myrbackaleden och i Dickursby på Stationsvägen, som numera är en gågata, med bil i strid med trafikreglerna och bilarna parkeras också olagligt. Endast servicekörning är tillåten. På båda platserna orsakar den otillåtna trafiken många faror för fotgängare och cyklister – från barn till äldre. Trots försök har man inte lyckats få kontroll över dessa situationer. Polispatrullerna har inte tillräckligt med tid eller resurser för övervakning och parkeringsövervakningen har inte kunnat ingripa effektivt i problemet. Effekterna av vägmärken och nuvarande konstruktioner har främst varit kosmetiska, och övervakningen baserad på personarbete är både kostsam och tidsbegränsad.

Även om allvarliga personskador hittills har kunnat undvikas föreslår vi att staden undersöker möjligheterna att installera upp- och nedfällbara hinder i dessa områden, vid vägarnas slut. För uttryckningsfordon och andra nödvändiga grupper kunde man programmera en nedsänkning av hindren. Vi har preliminärt utrett saken och konstaterat att polisen i Östra Nyland förhåller sig positivt till tanken. Hindren ska också kunna flyttas på ett rimligt sätt när trafikarrangemangen eller förändringar i annan infrastruktur kräver det.

Vi föreslår också att man kartlägger motsvarande eventuella problemställen i staden, till exempel på den öppna platsen i Kivistö.”

Stadsfullmäktige 24.2.2025 § 12

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Serviceområdet för gator och parker inom stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande som sitt svar:

Otillåten trafik på gågator är ett mycket förargligt fenomen. Tillåtna servicebilar är precis lika besvärliga på gågatorna ur ett trafiksäkerhetsperspektiv. Breda gågatuområden, affärslokaler i markplan och olika torgevenemang behöver dock servicetrafik för att fungera. På flera gågator förekommer det förutom distributionstrafik även transport av avfall, tillåten körning till tomten och lyftplatser som behövs för räddning. Räddningsförbindelsen måste alltid fungera med säkerhet. I händelse av ett fel måste räddningsfordonet vid behov kunna kringgå de elektroniska körhindren.

Nedsänkbara pollare som tål stötar är bastanta till sin konstruktion och kräver mer omfattande konstruktioner under marken än vanliga körhinder. Installationen av pollare i ett gatuområde försvåras

också av underjordiska ledningar och rör. Det finns vanligtvis väldigt lite ledigt utrymme för underjordiskt byggande i ett gatuområde och installationen av nedsänkbara pollare kan kräva flyttning av ledningar och rörläggningar. Detta orsakar betydande merkostnader. Priset för att installera nedsänkbara pollare uppskattas vara cirka 20 000 euro/st. i Helsingfors. Pollare ska installeras med cirka 1,5 meters mellanrum så att en bil inte kan köra mellan dem. Pollare borde i vilket fall som helst installeras i ett mycket stort område. Att förhindra bilkörning i stora områden medför mycket stora investeringskostnader.

Nedsänkbara körhinder kräver ett hanteringssystem, via vilket pollarna kan fjärrstyras från ett kontrollrum eller på plats med olika koder. Styrningen och hanteringen av nedsänkbara körhinder medför också många komplicerade utmaningar. Vilka alla parter får styra hinder i ett allmänt område? Vem har rätt att ta sig in i ett område som avgränsats med nedsänkbara hinder? Ett problem är de som tillfälligt eller oväntat försöker ta sig ut på gatan och som inte har någon kod. Hur fungerar trafiken i en situation där körning till området förvägras?

Med tanke på underhållet kunde servicen av anordningarna eventuellt anslutas till andra serviceavtal för utomhusbelysning eller trafikljus, eftersom det är fråga om elektrisk automatisering. Vi förmodar att användningen skulle vara mycket dyr, eftersom sopning och felåtgärder bör utföras kontinuerligt. Elektroniska körhinder som placeras i ett allmänt område innebär uppenbart många utmaningar och problem. Elektroniska pollare fungerar säkert bättre i ett område som tjänar någon viss fastighet. Räddningsåtgärder kan då vidtas till exempel på den andra sidan av en viss byggnad och styrningen och servicen av pollarna utförs av fastigheten i fråga.

Elektroniska pollare har anlagts på några platser i Helsingfors. Ett bra exempel är Stora Robertsgatans gågata där servicekörning är tillåten. Helsingfors stad har 2024 låtit utarbeta ett lärdomsprov som bland annat har undersökt utmaningarna med elektroniska nedsänkbara pollare och belyst de problem som har upptäckts i praktiken. Under våren 2025 har kollegerna vid trafikplaneringen i Helsingfors tillfrågats om sina erfarenheter av dessa elektroniska pollare i gatuområdena. Det har förekommit betydande problem med de nedsänkbara körhinder som hittills har anlagts. Erfarenheterna är huvudsakligen negativa bland annat på grund av underhållssvårigheter. Vinterförhållandena har varit alltför svåra för denna typ av funktioner. Sandningssanden orsakar problem när det fastnar mellan pollarna. Vattnet rinner ner på pollarens maskineri och när vattnet fryser orsakar det problem för pollarnas funktion. Efter några år har de elektroniska pollarna tagits ur bruk på grund av ständiga problem med dem. På en del ställen har det funnits betonggrisar, vilket inneburit att fordonen har varit tvungna att vända om på gågatan. Det är ingen säker lösning. Man har också beslutat att avlägsna dem. På många ställen har man mellan pollarna lämnat ett tillräckligt stort mellanrum för en bil och vägmärken. Med andra ord har man efter dyra investeringar återgått till den så gott som ursprungliga situationen. Åtminstone tills vidare försöker man styra trafiken på gågatorna på andra sätt. Situationen i nuläget är att dessa elektroniska pollare inte verkar vara en bra lösning på att hålla styr på den olovliga trafiken på gågatorna. Vi fortsätter alltså att följa upp erfarenheterna från Helsingfors stad.

Trafikplaneringen arbetar kontinuerligt för att förbättra trafiksäkerheten. Vi får mycket respons på problem som upptäckts av invånare i området eller av personer som rör sig mycket i området. Planerare som ansvarar för ett visst område besöker också regelbundet sina ansvarsområden och därför känner man till de största problemen i respektive område.

I Vanda är gågatuområdena ganska omfattande helheter som kan nås med bil på flera olika ställen. Alla ställen kan inte stängas av med pollare. På vissa ställen har man kunnat begränsa servicekörningen men det har inte varit möjligt i alla områden. Arbetet med att lugna ner trafiken på öppna platser och

områden med mycket gångtrafik fortsätter med eftertanke enligt behov. Men först och främst måste den befintliga infrastrukturen stödja den önskade viljan och visionen. Att begränsa körningen med körhinder är bara ett alternativ som används. Vid trafikplaneringen anser vi inte att elektroniska pollare erbjuder den lösning på problemet som man önskat. Problematiken är mycket komplex, men vi försöker vårt bästa för att lösa problemet med olika åtgärder.

Till exempel på Stationsvägen i Dickursby har situationen med parkering och genomfart lugnat ner sig betydligt jämfört med utgångsläget. I området förekommer också tillåten körning till tomter, vilket håller på att minska i framtiden på grund av utvecklingen av Stationsvägen. De körhinder som består av cykelställ och odlingslådor i den del av Stationsvägen som vetter mot Konvaljvägen har dämpat körhastigheterna i området. Man håller som bäst på att planera en liknande chikan som dämpar körhastigheterna i den del på Stationsvägen som vetter mot Banvägen.

Stadsstyrelsen 11.8.2025 § 39

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Juha Järä, Juha Suoniemi, Mika Niikko, Kai-Ari Lundell och de 15 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
- b) föreslå att stadsfullmäktige antecknar stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:

- Juha Järäs, Juha Suoniemis, Mika Niikkos, Kai-Ari Lundells och 15 andra ledamöters undertecknade motion om elektroniska hinder för att trygga den lätta trafiken

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Heidi Hellgren-Suomalainen, trafikområdesingenjör (heidi.hellgren-suoma@vantaa.fi)